

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Dimitriu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Malîi, V. Cotorobai, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Expur” Societate pe Acțiuni (România) împotriva lui Drukker Yuri și Yurchenko Olga, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la decăderea din drepturile asupra mărcii, constatarea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 august 2018, SC „Expur” SA (România) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Drukker Yuri și Yurchenko Olga, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la decăderea din drepturile asupra mărcii, constatarea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, concretizată ulterior, a indicat că SC „Expur” SA (România) este una din cele mai mari companii de procesare a oleaginoaselor din România cu interese în domeniul produselor alimentare, fondată în anul 1991.

Totodată a indicat că, produsele reclamantei sunt comercializate atât pe piața internă a României, cât și pe piețele externe. Planurile de business ale Reclamantei includ extinderea comercializării uleiului și a altor produse din clasa 29 sub brandul Bunica și în Republica Moldova în viitorul foarte apropiat. Ponderea și recunoașterea cea mai mare printre produsele Reclamantei o au produsele sub marca „UNDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE”, (inițial comercializate sub marca „BUNICA”). „BUNICA” este o marcă plină de personalitate, care a ieșit de la bun început din tipare, având un nume sincer, care transmitea ce vei găsi în interiorul ambalajului: un ingredient cum numai bunica știe să facă, cum numai în cămara ei mai putem descoperi.

A menționat că, marca „BUNICA” a fost înregistrată pentru prima dată de către reclamantă în România pentru produsele uleiuri vegetale comestibile din clasa 29 conform CIPS (Clasificarea de la Nisa), la 19 iunie 2000, având protecție

pe teritoriul României începând cu 26 august 1998 (data de depozit). În perioada ulterioară, reclamanta a continuat să asigure protecție mărcii „BUNICA” și a variațiilor acesteia „UNTDELEMN DE LA BUNICA” sau „UNTDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE” prin înregistrare în jurisdicțiile de interes pentru reclamantă. Informația consolidată privind cererile de înregistrare a mărcii „BUNICA” și a variațiilor acesteia, depuse de reclamantă, este prezentată în extrasul din aplicația TM View (<https://www.tmdn.org/tmview/welcome>), ce permite accesarea bazei armonizate de date în privința mărcilor înregistrate de 59 de oficii naționale, precum și de EUIPO (Oficiul de Proprietate Intelectuală al UE) și OMPI.

A relevat că, a încercat în câteva rânduri să obțină protecție pentru brandul Bunica (respectiv pentru variațiile mărcii „BUNICA”), și anume pentru marca „UNTDELEMN DE LA BUNICA” și’ marca „UNTDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE” în Republica Moldova pentru produsele uleiuri vegetale comestibile (îmbuteliate și/sau vrac) din clasa 29 conform CIPS (Clasificarea de la Nisa). Informația consolidată este prezentată în Extrasul din aplicația TM View (Anexa 3 la prezenta Cerere de chemare în judecată). Astfel, în 2006 Reclamanta a solicitat prin intermediul Biroului Internațional al OMPI înregistrarea, inclusiv pentru Republica Moldova, a mărcii figurative „UNTDELEMN DE LA BUNICA” (nr. înregistrare 910114). În 2013, de asemenea, prin intermediul Biroului Internațional al OMPI, Reclamanta a solicitat înregistrarea, inclusiv pentru Republica Moldova, a mărcii figurative „UNTDELEMN DE LA BUNICA” (nr. înregistrare 1187055) și „UNTDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE” (nr. înregistrare 1186666), iar la 21 aprilie 2017 a depus la AGEPI cererea de înregistrare a mărcii combinate „UNTDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE” (nr. de depozit 040530).

A relatat că, la cererile internaționale enumerate la pct. 4 supra, reclamanta a primit refuz definitiv din partea AGEPI, iar pentru cererea depusă pe cale națională la AGEPI la 21 aprilie 2017 - Aviz provizoriu de respingere a înregistrării mărcii din 8 decembrie 2017. În toate cazurile refuzul era întemeiat pe coliziunea mărcii Reclamantei cu marca națională „BUNICA” (nr. R 12004), înregistrată pentru întreaga clasă de produse 29 conform CIPS (Clasificarea de la Nisa) pe numele pârâtei.

A specificat că, dorind să obțină protecție în Republica Moldova pentru marca sa, a încercat, după emiterea Avizului provizoriu de respingere din 8 decembrie 2017, să obțină consimțământul de la titulara mărcii naționale opuse „BUNICA” (nr. R 12004), Olga Yurchenko, pentru înregistrarea în Republica Moldova a mărcii „UNTDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE” (nr. de depozit 040530).

În acest sens, a comunicat că l-a contactat pe Iurii Gomeniuc, mandatarul autorizat al pârâtei, pentru a-i solicita asistența la contactarea pârâtei și obținerea consimțământului acesteia.

La 14 mai 2018, reclamanta, a transmis pârâtei și lui Iurii Gomeniuc, solicitarea prin care a făcut apel la disponibilitatea acesteia de a-i oferi consimțământul la înregistrarea mărcii sau de a examina posibilitatea unei cesiuni a mărcii nr. R 12004 în favoarea reclamantei.

Astfel, deși există confirmări ale recepționării adresei de către destinatari, SC „Expur” SA (România) și reprezentanții săi nu au fost contactați de lui Drukker

Yuri sau mandatarul său autorizat Yurchenko Olga. Marca națională verbală „BUNICA” (nr. R 12004) a fost înregistrată la AGEPI la 14 martie 2005 (data de depozit 13 iunie 2003), la mai mult de 5 ani de la înregistrarea de către Reclamantă în România a mărcii „BUNICA”, care, în acest răstimp, reușise să obțină popularitate și încrederea consumatorului pe piața românească și nu numai (printre altele că printr-o decizie dată în anul 2018, într-o procedură în care Reclamanta s-a opus la înregistrarea unei mărci europene, argumentând notorietatea brandului Bunica (promovat de mărcile Bunica/Untdelemn de la Bunica/Untdelemn de la Bunica gătește cu încredere, aparținând Expur SA), EUIPO a confirmat în mod expres notorietatea brandului la nivel european - Decizia EUIPO din data de 17 iulie 2018 în dosarul de opoziție nr. B 2 925 652). Marca națională nr. R 12004 a fost înregistrată pentru toate produsele din clasa 29 - carne, pește, păsări și vânat; extracte din carne; fructe și legume conservate, uscate și fierte; jeleuri, dulceturi, compoturi; ouă, lapte și produse lactate; uleiuri și grăsimi comestibile. Titularul inițial al mărcii naționale „BUNICA” (nr. R 12004) a fost compania Ancom Trading Limited (Bahamas) care a cesionat în 2010 marca către WJ Ventures Limited (Cipru).

A apreciat că, este indiscutabil că scopul real al înregistrării mărcii naționale „BUNICA” (nr. R 12004) a fost acela de a bloca intrarea pe piața Republicii Moldova a produselor SC „Expur” SA (România) sub marca „BUNICA” și a variațiilor acesteia „UNTDELEMN DE LA BUNICA” și „UNTDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE”, și nu cel legal de a identifica careva produse ale titularului său/ terțului căruia titularul i-ar fi permis utilizarea. Având în vedere cele arătate mai sus, consideră vădită reaua-credință a solicitantului înregistrării mărcii naționale „BUNICA” (nr. R 12004), precum și a WJ Ventures Limited (Cipru) și a actualei titulare a mărcii naționale „BUNICA” (nr. R 12004).

A relevat că, cele supra menționate se confirmă și prin faptul că în rezultatul cesiunii din 16 martie 2011, titulară a mărcii naționale „BUNICA” (nr. R 12004) a devenit Olga Yurchenko, care este o persoană fizică și care cu greu ar putea satisface condiția de utilizare efectivă a mărcii „BUNICA” (nr. R 12004) pentru toate produsele din clasa 29 conform CIPS (Clasificarea de la Nisa). Mai mult, informația publică din baza AGEPI denotă că marca „BUNICA” (nr. R 12004) nu a făcut în ultimii 5 ani obiectul vreunui contract de licență exclusivă sau neexclusivă, sau a unui alt contract de transmitere a drepturilor asupra mărcii, înregistrat la AGEPI.

Totodată, a notat că titulara mărcii naționale „BUNICA” (nr. R 12004), deși are acest drept nu a depus niciodată opoziție la cererile de înregistrare a mărcii depuse de SC „Expur” SA (România) pentru Republica Moldova care includeau cuvântul „BUNICA”, nemanifestând interes pentru soarta propriei mărci și demonstrând încă o dată lipsa reală a interesului titularului de a utiliza efectiv marca.

A menționat că, conservarea de către părâtă a mărcii „BUNICA” (nr. R 12004) pentru produsele din clasa 29 conform CIPS (Clasificării de la Nisa) și nefolosirea acesteia, constituie un abuz de drept și o ocupare nejustificată a unui drept al cărui protecție este subordonată condiției utilizării efective.

Astfel, a rafirmat că, utilizarea mărcii „BUNICA” (nr. R 12004) nu este una discreționară, iar Yurchenko Olga era obligată la utilizarea efectivă a acesteia în decursul ultimilor 5 ani. Or, neutilizarea continuă pentru un termen de 5 ani a unei mărci înregistrate atrage sancțiunea civilă prevăzută de art. 20 din Legea privind

protecția mărcilor, ce constă în pierderea dreptului asupra mărcii ca rezultat al neexecutării acestui drept o anumită perioadă de timp.

A opinat reclamanta că a prezentat suficiente argumente pentru a susține că marca națională „BUNICA” (nr. R 12004) a fost înregistrată cu rea-credință, în scopul de blocaj și nu în scopul legal al identificării anumitor produse, în aceste condiții, ca rezultat al neutilizării efective pe parcursul unui termen neîntrerupt de 5 ani, Yurchenko Olga, urmează a fi decăzută din drepturi asupra mărcii naționale „BUNICA” (nr. R 12004) înregistrată pentru produsele din clasa 29 CIPS (Clasificarea de la Nisa).

Totodată a relevat că, pârâta are obligația de a prezenta probe pertinente și incontestabile care să demonstreze utilizarea efectivă a mărcii „BUNICA” (nr. R 12004) pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii 5 ani.

A solicitat decăderea Olgăi Yurchenko din drepturile asupra mărcii verbale naționale „BUNICA” nr. R 12004 pentru produsele din clasa 29 conform Clasificării Internaționale a Produselor și Serviciilor de la Nisa (CIPS) și compensarea cheltuielilor de judecată.

Suplimentar a indicat că, din referința intervenientului accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), a aflat, despre înregistrarea la 20 august 2018 (la 10 zile de la depunerea cererii de chemare în judecată inițiale) a contractului de cesiune încheiat între Yuri Drukker și Olga Yurchenko și înregistrarea lui Yuri Drukker în calitate de titular al mărcii „BUNICA” nr. R 12004.

A comunicat că, reieșind din modificările survenite în statutul titularilor mărcii verbale naționale „BUNICA” nr. R 12004 în urma încheierii de către Yuri Drukker și Olga Yurchenko, a contractului de cesiune a mărcii „BUNICA” nr. R 12004, SC „Expur” SA (România), este nevoită să modifice și completeze pretențiile inițiale.

Astfel, a invocat inopozabilitatea contractului de cesiune, or, înregistrarea Contractului de cesiune și schimbarea titularului mărcii „BUNICA” nr. R 12004 a avut loc la 20 august 2018 în baza Deciziei AGEPI nr. 3275, adică la 10 zile după depunerea cererii de chemare în judecată inițiale.

În consecință, a relevat că, contractul de cesiune și transmiterea dreptului de proprietate industrială asupra mărcii „BUNICA” nr. R 12004 produce efecte juridice în raport cu SC „Expur” SA (România) și terț: după înregistrarea în Registrul național al mărcilor.

A considerat imposibilă invocarea încheierii contractului de cesiune dacă acesta a fost încheiat cu 3 luni înainte de depunerea cererii de decădere, după ce titularul a aflat că cererea de decădere ar putea fi depusă. Or, în acest caz, după cum explică în detalii pct. 27 de mai jos, mandatarul ambilor pârâți (Iurii Gomeniuc) precum și Yurchenko Olga, au cunoscut despre coliziunea mărcii „BUNICA” nr. R 12004 cu marca combinată „UNTDELEMN DE LA BUNICA GĂTEȘTE CU ÎNCREDERE” (nr. de depozit 040530) depusă spre înregistrare de către SC „Expur” SA (România) și au putut prevedea posibilitatea unei acțiuni în decădere din drepturi.

A relevat că, contractul de cesiune este inopozabil SC „Expur” SA (România) și că aceasta e îndreptățită să invoce decăderea din drepturi asupra mărcii.

Mai mult, consideră că instanța de judecată urmează în temeiul a 217 (1) Cod Civil să invoce din oficiu nulitatea absolută a Contractului de cesiune reieșind din argumentele prezentate.

Prin hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea s-a admis. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de cesiune totală a drepturilor care decurg din înregistrarea mărcii nr. 1/18 din 18 ianuarie 2018, încheiat între Drukker Yuri și Yurchenko Olga, înregistrat de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală prin Decizia nr. 3275 din 20 august 2018, pe motiv că este fictiv. S-a decăzut titulara Yurchenko Olga din drepturile asupra mărcii verbale naționale „BUNICA ” nr. R 12004 din 13.06.2003, pentru toate produsele din clasa 29 conform Clasificării Internaționale a Produselor și Serviciilor de la NISA (CIPS), pe teritoriul Republicii Moldova, din motivul neutilizării efective în decursul unei perioade neîntrerupte de 5 ani. S-a încasat în mod solidar din contul lui Drukker Yuri și Yurchenko Olga în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 200 de lei. S-a încasat în mod solidar din contul lui Drukker Yuri și Yurchenko Olga, în beneficiul SC „Expur” SA (România) suma de 30 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, la data de 25 iunie 2021, Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei, a depus apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Totodată, apelantul și-a concretizat cerințele solicitând modificarea hotărârii, în partea încasării cheltuielilor de judecată compuse din cheltuielile de asistență juridică cu reducerea până la suma de 10 000 de lei.

Prin decizia din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei și s-a menținut hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SC „EXPUR” SA (România) împotriva lui Drukker Yuri și Yurchenko Olga, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, cu privire la decăderea din drepturile asupra mărcii, constatarea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că, prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 12 mai 2022 și la 20 mai 2022, Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de modificare a hotărârii primei instanțe în partea încasării cheltuielilor de judecată compuse din cheltuieli de asistență juridică cu reducerea până la suma de 10 000 de lei.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate. Or, instanțele au apreciat în mod arbitrar probele în partea ce ține de cheltuielile de judecată ceea ce a dus la soluționarea greșită a sumei încasate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 07 iunie 2022 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința din 04 iulie 2022, SC „EXPUR” SA (România) a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data examinării recursului alte referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Drukker Yuri, reprezentat de avocatul Rașcov Serghei, împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat